

ઘોરણા : 9 ગુજરાતી

પાઠ : 11

મરજુવિચા

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખરા (✓) ની નિશાની કરો.

(૧) મરજુવિયાનાં પ્રિયજનો માટે નીચેનામાંથી કઈ બાબત લાગુ
પડતી નથી ?

- (ક) રડતાં-રડતાં આડાં ફર્યા
- (ખ) ખોટી રીતે જીવન ન વેડફાવા કણું
- (ગ) મોહું મીહું કરાવી મરજુવિયાને વળાવિયા
- (ધ) આવી વિનાશકર વાત ક્યાંથી વળાવી તેવું વિચારવા
લાગ્યા

(૨) મરજુવિયા દરિયામાંથી શું શોધી લાવ્યા

(ક) ક્યારેય ન ખૂટે તેટલાં મણિ-મોતીનો ઘજાનો

(ખ) શંખ અને છીપલાં

(ગ) જહાજનો કાટમાળ

(ધ) ખાલી હાથે પાણી ફર્યા

(3) મરજુવિયા કઈ રીતે સમુદ્ર ભણી ઉપડ્યાં ?

(ક) નિરાશ અને પ્લાન વદને

(ખ) હિંમત હારીને

(ગ) ઉત્સાહથી ડગલાં ભરતાં

(ધ) પોતાના પ્રિયજનોના સહારે

(૪) નીચેનામાંથી કઈ બાબત સમુદ્રને લાગુ પડતી નથી ?

(ક) કુંગારા જેવડાં મોજાં ઉછાળતો હતો.

(ખ) તાગ ના આવે તેટલું અતિ ઉંડું જળ હતું.

(ગ) અફાટ અને વિકરાળ સમુદ્ર ગર્જના કરી રહ્યો હતો.

(ધ) સમુદ્રનું જળ છીછકું હતું.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નોનોનાં બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

- (1) મરજુવિયાને પ્રિયજનોએ કઈ શિખામણ દીધી ?
- મરજુવિયાને પ્રિયજનોએ શિખામણ દીધી કે તમે તમારું જીવન આમ નાહકનું શા માટે કેડકી નાયો છો ? તમને સમુદ્રમાં ઝંપલાવવાની આ વિનાશકારી આંધળી બલા ક્યાંથી વળગી ? આમ કહીને પ્રિયજનોએ સજળનેત્રે મરજુવિયાને રોકવાનો પ્રથન કર્યો.

(2) સમુદ્ર ભણી જતી વખતનો મરજુવિયાનો ઉત્સાહ તમારા
શબ્દોમાં વર્ણવો.

➤ સમુદ્ર ભણી જવા માટે મરજુવિયાએ કમર કસી. તેઓ
દફનિશ્ચયી હતા. આથી એમણે ઉત્સાહથી ડગલાં ભરતાં
સમુદ્ર તરફ પ્રયાણ કર્યું. એ વખતે એમની આંખોમાં તેજ
હતું અને અંગેઅંગમાં અથાગ બળ હતું.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-અઠ લીટીમાં ઉત્તર આપો.

(1) 'મરજુવિયા' કાવ્યમાં વ્યક્ત થતો જીવન માટેનો દષ્ટિકોણ
તમારા શબ્દોમાં ચર્ચા.

➤ સમુદ્રમાં છેક તળિયા સુધી ઝૂબકી મારીને મોતી લાવનારાઓને
'મરજુવિયા' કહે છે. તેઓ જણે છે કે સમુદ્રના પાણી ઊડાં છે.
એમાં અનેક હિંસક જગચર પ્રાણીઓ છે. તેમ છતાં એમનું
મન મક્કમ છે. એમનાં ફદ્યમાં ઉત્સાહ અને સાહસ છે.

તેમના પર પ્રિયજનોની શિખામણની અસર થતી નથી. એમનું એક
૪ લક્ષ્ય છે. આથી સહેજ પણ ડર્ચી વગર તેઓ જીવનું જોખમ ઘેડે
છે. તેઓ મૃત્યુના મુખમાં પ્રવેશ્યા હોય એમ સમુદ્રનાં
અંધકારમય તળિયાં ખુંદી વળે છે. પરિણામે તેઓ મણિમોતીનો
અખૂટ ખજાનો મેળવીને બહાર આવે છે.

મરજુવિયાની જેમ મનુષ્ય પણ જીવનમાં ગમે તેવા સંઘર્ષોનો
સામનો કરવો પડે, તો એનાથી સહેજ પણ ડરવું જોઈએ નહિ.
જો મનુષ્યના મનમાં દફનિશ્ય હોય, ફુદ્યમાં ઉત્સાહ અને સાહસ
હોય, તો તે પોતાના નિશ્ચિત લક્ષ્ય સુધી પહોંચીને મળિમોતી
જેવી કીમતી વસ્તુઓ મેળવી શકે છે.

(2) મરજુવિયાની સકળતા પાછળનું રહસ્ય તમારા શબ્દોમાં જણાવો.

- મરજુવિયા સમુદ્રના તળિયેથી મણિમોતીનો ખજાનો મેળવવામાં સકળ થાય છે; કારણ કે એ દફનિશ્ચયી છે. એમના હૃદયમાં ઉત્સાહ અને આંખોમાં તેજ છે. એમનાં અંગેઅંગમાં અથાગ બળ છે. તેઓ પ્રિયજનોનાં આંસુ કે શિખામણાથી સહેજ પણ વિચલિત થતા નથી.

એમને સમુદ્રની વિકરાળ અફાટ ગજ્ઝનાનો પણ ૯૨ લાગતો
નથી. તેઓ સાહસી છે એટલે ૪ જીવનું જોખમ એડવા તૈયાર
થાય છે અને મૃત્યુના મુખ સુધી પહોંચવાનું બીકું જડપે છે.
આ સાહસિક મરજીવિયા સમુદ્રનાં તળિયાં ખૂંદી વળે છે અને
મણિમોતીનો અમૃત્ય ખજાનો લઈને બહાર આવે છે.
મરજીવિયાની સકળતા પાઇળનું રહસ્ય એમનામાં રહેલા ઉમદા
ગુણો છે.

પ્રશ્ન : 4 નીચેની કાવ્યપંક્તિ સમજાવો.

- (1) ખૂંધાં મરણનાં તમોમય તળો અને પામિયા
અખૂટ મણિમોતીકોષ, લઈ બાર એ આવિયા.
➤ સાહસિક મરજુવિયાએ સમુદ્રના છેક તળિયે સુધી રૂબકી
મારી; પરંતુ ત્યાં તો મૃત્યુના મુખમાં પ્રવેશ્યા હોય તેવું ગાઢ
અંધકારમય વાતાવરણ હતું. એમાં અનેક હિંસક જળચર
પ્રાણીઓ હતાં. છતાં સહેજ પણ ડર્યો વગર તેઓ સમુદ્રને

ખૂંદી વગ્યા અને અમૃત્ય અખૂટ મણિમોતીનો ખજાનો લઈને
હસતા મુખે હેમઘેમ બહાર આવ્યા. જીવનમાં પણ આવી સાહસિક
વૃત્તિ હોય, મનમાં દફનિશ્ચય હોય, હૃદયમાં ઉત્સાહ અને સાહસ
હોય, તો માનવી જીવનનું જોખમ એડીને ગમે તેવા સંઘર્ષોનો
સામનો કરી શકે છે અને નિશ્ચિત લક્ષ્ય સુધી પહોંચવામાં સકળ
થાય છે.

Thanks

For watching